

בש"פ 6048/21 - רועי תם נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6048/21

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

העורר: רועי תם

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטות בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
במ"ת 24514-06-21 מימים 19.7.2021
ו-26.8.2021 שניתנו על ידי כב' השופט שמואל מלמד

תאריך הישיבה: י"ג בתשרי התשפ"ב (19.9.2021)

בשם העורר: עו"ד אביחי חג'בי; עו"ד איתי יפרח

בשם המשיבה: עו"ד לינור בן אוליאלי; עו"ד רביד שיפמן

החלטה

לפניי ערר על שתי החלטות של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט שמואל מלמד) במ"ת 24514-06-21 מימים 19.7.2021 ו-26.8.2021, שעניין במעצרו של העורר עד תום ההליכים: האחת, החלטה הקובעת כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לעורר בכתב האישום (להלן: ההחלטה לענין הראיות לכאורה); והשנייה, החלטה מורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים (להלן: החלטה לענין חלופת מעצר).

כתב האישום וההליכים עד כה

1. ביום 10.6.2021 הוגש נגד העורר ושני נאשמים נוספים כתב אישום בגדרו יוחסו לו שני אישומים: הראשון, מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה (סעיף 329(א)(1) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק

העונשין)); השני, חבלה מזיד ברכב ממניע גזעני (סעיף 413ה, בצירוף סעיף 29 ובנסיבות סעיף 144ו לחוק). להשלמת התמונה יוער, כי ביום 5.9.2021 תוקן כתב האישום, כך שהתווסף לו נאשם נוסף המעורב בפרשה (הנאשם 4 בכתב האישום המתוקן. להלן: כתב האישום המתוקן).

2. על פי עובדות בכתב האישום המתוקן, האירועים מושא כתב האישום התרחשו בעיצומו של מבצע "שומר החומות". ביום 11.5.2021, או בסמוך לכך, נסעו הנאשמים 2 ו-3 ואדם נוסף בשם יעקב אנטאו (להלן: יעקב) ללוד, כאשר הם מצוידים באמצעי תקיפה, וביניהם אבנים, סכינים יפניות, אלות ופטיש (להלן: אמצעי התקיפה). בהגיעם לכניסה לעיר לוד, נחסמו הנאשמים 2 ו-3 ויעקב על ידי כוחות המשטרה. למחרת, ביום 12.5.2021, בסמוך לשעה 21:19, נסעו הנאשמים 2 ו-3 ויעקב למסגד סידני-עלי שבהרצליה (להלן: המסגד), כאשר הם מצוידים באמצעי תקיפה. בהגיעם לשטח הסמוך למסגד פגשו הנאשמים 2 ו-3 ויעקב, בין היתר, את העורר, המצויד בסכין, את הנאשם 4 ואדם בשם ניסים אזולאי (להלן: ניסים). להלן יקראו יחד: החבורה). באותה עת, ישב ברכבו שבחניון הסמוך גסאן חאג' יחיא, ואכל את ארוחת סיום צום הרמדאן (להלן: המתלונן). כעולה מכתב האישום, בסמוך לשעה 21:45, רצו הנאשמים בכתב האישום (וביניהם העורר) ויעקב אל עבר רכבו של המתלונן, תוך שמי מבני החבורה צועק "ערבי". בשלב מסוים, מסר העורר את הסכין שברשותו ליעקב. בשלב זה, אחד מהחבורה ניגש לרכב, אמר למתלונן "ערבי-ערבי", והטיח בראשו אבן, ואחר מהחבורה ריסס על פניו של המתלונן גז פלפל. לאחר מכן, השליך ניסים בקבוק זכוכית לעבר הרכב, והעורר והנאשם 4 ידו אבנים במתלונן וברכבו. בשלב מסוים, ניגש יעקב אל המתלונן ודקר אותו בכתפו השמאלית, וזאת בנוכחות הנאשמים הנוספים (וביניהם העורר) וניסים, ומיד לאחר מכן ברחו המעורבים מהמסגד.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, ביקשה המשיבה לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. נטען, בין היתר, כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירות, וכן כי קמות נגד העורר עילת מעצר של מסוכנות סטטוטורית מכוח סעיף 21(א)(1) (ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים)), באשר מעשיו נעוצים באידיאולוגיה לאומנית-גזענית אלימה; וכן כי קמה חזקת מסוכנות סטטוטורית מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים, לאור האלימות והאכזריות שלוותה למעשים.

4. ביום 19.7.2021 נתן בית המשפט המחוזי החלטה הקובעת כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית המבססת סיכוי סביר להרשעת העורר בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. במסגרת החלטתו, דן בית המשפט בפירוט בראיות שהביאה בפניו המשיבה. בפתח הדברים, ציין בית המשפט כי מהראיות שהוצגו עולה לכאורה כי המניע למעשים, הוא גזעני, והנאשמים, וביניהם העורר, הגיעו למסגד במטרה לפגוע בו וביושבו. לעניין זה, סקר בית המשפט, בין היתר, את סרטון האבטחה של המסגד, ממנו עולה כי כל המעורבים רצים יחד לכיוון רכבו של הקורבן (להלן: הסרטון), וכן התכתבויות שונות שהוחלפו בין הנאשמים. כמו כן, התייחס בית המשפט המחוזי לטענת העורר, לפיה הסכין שהעביר ליעקב אינה אותה הסכין עימה בוצעה הדקירה, וקבע כי עצם העברת הסכין ליעקב מלמדת על שהעורר הגיע למסגד במטרה אלימה, בין אם זו הסכין ששימשה לביצוע הדקירה ובין אם לאו.

5. ביום 19.8.2021 הוגש תסקיר מעצר בעניינו של העורר (להלן: תסקיר מעצר), ובו הוערך כי קיימת רמת סיכון בינונית להישנות התנהגות עבריינית בעתיד. יחד עם זאת, שירות המבחן התרשם כי סיכון זה נובע מהמשך קיום קשרים חברתיים בעייתיים, וכי ביכולתו של העורר לכבד צווים שיפוטניים, וכן כי בני משפחתו ידעו להציב לו גבולות. לנוכח כך, הומלץ לשחרור את העורר לחלופת מעצר בבית אימו, בפיקוחה ובפיקוח סבתו וסבו של העורר, תוך הטלת צו פיקוח מעצר למשך שישה חודשים.

6. ביום 26.8.2021 נעתר בית המשפט המחוזי לבקשת המשיבה, והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בהחלטתו, עמד בית המשפט המחוזי על המסוכנות הנשקפת מהעורר לאור חומרת המעשים המיוחסים לו ותוצאותיהם, וכן על האמור בתסקיר המעצר, לפיו נשקפת מהעורר מסוכנות ברמה בינונית. כמו כן, בחן בית המשפט את בש"פ 5402/21 מדינת ישראל נ' אמארה (12.8.2021) (להלן: עניין אמארה), אליו הפנו הצדדים, במסגרתו קיבל בית המשפט את ערר המדינה, והורה על מעצרו של המשיבים עד תום ההליכים, אך זאת בכפוף להגשת תסקיר משלים בעניינם, אשר יבחן את האפשרות למעצר בפיקוח אלקטרוני. נקבע, כי עניין אמארה אינו חל בעניינו של העורר, שכן באותו המקרה, הנכונות לבחון המשך מעצר בפיקוח אלקטרוני נבעה, בין היתר, מהסתייגות המשיבים מהאירוע האלים בו נטלו חלק; ואילו, במקרה דנן, וכפי שעולה מתסקיר המעצר, לא הביע העורר הסתייגות מוחלטת ומתמשכת מהמעשים בהם נטל חלק. לבסוף, ציין בית המשפט כי לא נעלמה מעיניו העובדה כי העורר נעדר עבר פלילי ושירות המבחן התרשם כי הוא מסוגל לציית לגבולות, ואולם לנוכח העבירות בהן מואשם העורר ונסיבות ביצוען, כמו גם חומר הראיות, מתבקשת המסקנה כי יש להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

7. בהודעת הערר ובדיון שהתקיים לפניי, משיג העורר על החלטתו של בית המשפט המחוזי - על שני רכיביה האמורים. באשר להחלטה לעניין הראיות לכאורה, טוען העורר כי לא מתקיימות ראיות לכאורה נגדו, ולחלופין כי קיים כרסום ממשי בחומר הראיות. לעמדתו, אין כל ביסוס לקביעת בית המשפט המחוזי בדבר קיומן של ראיות לכאורה כנגדו - חומר הראיות לא תומך בסברה כי העביר את הסכין ליעקב; כי זרק אבנים על רכבו של המתלונן; כי התקיים בו יסוד נפשי של כוונה לפגוע במתלונן; או כי ידע שבכוונתו של יעקב לדקור ערבים.

8. בכל הנוגע להחלטה לעניין חלופת המעצר, טוען העורר כי אף אם ייקבע כי דרישת הראיות לכאורה באה על סיפוקה, מוצדק היה לשחררו לחלופת מעצר. לעניין זה, מבהיר העורר כי הוא אינו מתנגד למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני. כמו כן, מציין העורר את עניינם של שני מעורבים נוספים - הנאשם 3 בכתב האישום, אשר שוחרר לחלופת מעצר בית בתנאים מגבילים; והנאשם 4 בכתב האישום המתוקן, אשר לגביו הורה בית המשפט על קבלת חוות דעת להיתכנות מעצר באיזוק אלקטרוני, וטוען כי יש לערוך בינו לבינם גזירה שווה. זאת ועוד, לשיטת העורר, אין להבחין בין עניינו שלו לבין עניין אמארה - זאת, שכן העורר אינו מקל ראש במעשים המיוחסים לו, בניגוד לקביעת בית המשפט קמא. כמו כן, מציין העורר את תסקיר המעצר, ממנו עולה כי שירות המבחן התרשם מהמפקחים המוצעים, וסבר כי יש בהרחקת העורר מחבריו כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו. לשיטת העורר, בהחלטתו, לא הצביע בית המשפט קמא על טעמים המצדיקים לסטות מהמלצת שירות המבחן. לבסוף, מדגיש העורר כי הוא אינו אווז בעמדות אידיאולוגיות קיצוניות.

9. מנגד, באת-כוח המשיבה טענה כי אין להיעתר לבקשה, שכן לשיטתה לא מתקיימים טעמים מיוחדים המצדיקים שחרור לחלופת מעצר, וזאת בדגש על חומרת העבירות בהן מואשם העורר.

10. להשלמת התמונה יוער, כי לאחר הדיון שהתקיים לפניי, ביום 23.9.2021, הגיש העורר הודעת עדכון, ובה ציין כי הנאשם 4 בכתב האישום המתוקן שוחרר למעצר בפיקוח אלקטרוני.

דיון והכרעה

11. לאחר שעיניתי בהודעת הערר ובהחלטתו של בית המשפט המחוזי, ושמעתי את טענות באי-כוח הצדדים
עמוד 3

בפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להתקבל באופן חלקי, במובן זה שעניין חלופת המעצר יוחזר לבחינתמחודשת של בית המשפט קמא לאחר שיוגש תסקיר נוסף בעניינו של העורר, אשר יבחן האם יש בפיקוח אלקטרוני, לצד תנאים נוספים, כדי לאיין את הסיכון הנשקף מן העורר לעניין עבירות מהסוג בו הוא נאשם, כפי שיפורט להלן.

12. הערר שלפני מתמקד בשאלת שחרורו של העורר לחלופת מעצר. החומרה שבמעשים המיוחסים לעורר ברורה על פני הדברים. נכונותו של העורר, עלפי חומר הראיות לכאורה, להיות שותף להתארגנות קבוצתית מתואמת שנועדה לפגוע באדם חף מפשע על רקע גזעני, מעידה על מסוכנות גבוהה, וזאת מעבר לחזקת המסוכנות הקבועה בחוק המעצרים (בש"פ 6289/14 מדינת ישראל נ' אסרף, פסקה 15 (29.9.2014); בש"פ 748/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (28.2.2013); בש"פ 5066/21 מדינת ישראל נ' חלאף, פסקה 16 (23.7.2021); בש"פ 4172/21 זעטרי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (21.6.2021) (להלן: עניין זעטרי)). הדברים אמורים ביתר שאת לנוכח העובדה שהמעשים המיוחסים לעורר נעשו בימים של מתיחות גבוהה במיוחד, שכן "לא דומה נטילת סיכון מסוים במצב רגיעה לנטילת סיכון במצב בו השטח תוסס" (בש"פ 6825/14 פקטורוביץ' נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (23.10.2014); ראו גם בש"פ 8308/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10 (9.12.2014); עניין זעטרי, פסקה 10).

13. יחד עם זאת, וחרף המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהעורר, אינני משוכנע כי המסקנה היחידה האפשרית בעניינו היא שעליו להיוותר במעצר מאחורי סורג ובריא. מסקנתי זו מבוססת על השילוב שבין גילו הצעיר של העורר (יליד 1999), עברו הפלילי הנקי (למעט רישום ללא הרשעה), והתרשמותו של שירות המבחן, לפיה ניתן לאיין את מסוכנותו של העורר במסגרת חלופת מעצר בית מלא, כמו גם סברתו כי תקופת העורר במעצר מהווה גורם מרתיע מבחינתו. בהקשר זה יוער, כי הגם שבית המשפט אינו מחויב באימוץ המלצת שירות המבחן, יש לתת משקל להמלצתו החיובית (בש"פ 7802/18 גאבר נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (14.11.2018); בש"פ 2846/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (25.4.2019)). על האמור יש להוסיף, כי האירועים המיוחסים לעורר התרחשו בחודש מאי, ומאז תחילת חודש יוני נתון העורר במעצר (העורר עצור מיום 2.6.2021). שיקול משמעותי נוסף אותו יש להביא בחשבון, בהקשר זה, הוא שבעוד העורר שוהה מאחורי סורג ובריא, שני נאשמים נוספים בכתב האישום (אשר חלקם באירוע המתואר אינו קל), שוחררו לחלופת מעצר.

14. לאור האמור, סבורני כי יש מקום להורות על עריכת תסקיר משלים בעניינו של העורר, אשר יבחן האם חלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני במקום שהוצע על ידי העורר יכולה לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו. לאחר שיוגש התסקיר המשלים, בית המשפט קמא יבחן מחדש את האפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר. ויובהר, נטייתי היא שיש מקום לאפשר לשחרר את העורר לחלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני, ואולם, עניין זה צריך שייבחן פעם נוספת על ידי הערכאה הדיונית לאור ממצאי התסקיר המשלים, ובשים לב למכלול נסיבות העניין.

15. שירות המבחן מתבקש להכין תסקיר משלים בעניינו של העורר עד ליום א', 24.10.2021. בית המשפט קמא יקיים דיון בבקשה לשחרור לחלופת מעצר בתוך שלושה ימים מהמועד בו יוגש לו התסקיר המשלים.

16. בטרם סיום, אבהיר, כי לא ראיתי להרחיב את הדיון בהשגות העורר על קביעת בית המשפט קמא בדבר קיום ראיות לכאורה בעניינו. די אם אומר כי בית המשפט קמא בחן בפירוט את התשתית הראייתית הלכאורית העומדת נגד העורר, לרבות סרטון האבטחה של המסדר, המתעד את האירוע מושא כתב האישום, נתן דעתו לטענות הצדדים, ולבסוף קבע כי קיימות ראיות לכאורה כנגדו ואין בהן חולשה ראייתית. לא מצאתי בנימוקים שנטענו על ידי העורר בסיס

להתערב בקביעות בית המשפט קמא בעניין זה.

17. סוף דבר: הערר מתקבל באופן חלקי. יובהר בזאת, כי לעת הזאת יישאר העורר במעצר עד החלטה אחרת בעניינו.

ניתנה היום, כ"ט בתשרי התשפ"ב (5.10.2021).

ש ו פ ט
